

Lukuteoria ja ryhmät

Harjoitus 6 kevät 2012

- Mitkä seuraavista ovat ryhmän $(\mathbb{Z}_8, +)$ aliryhmiä: $H_1 = \{[0], [4]\}$, $H_2 = \{[0], [3], [6]\}$ ja $H_3 = \{[0], [2], [4], [6]\}$?
  - Määrää edellä oleville aliryhmille vasemmat ja oikeat sivuluokat.
- Kirjoita ryhmän $(\mathbb{Z}_{14}^*, \cdot)$ ryhmätaulu.
  - Onko $H_1 = \{[1], [5], [11]\}$ ryhmän $\mathbb{Z}_{14}^*$ aliryhmä?
  - Osoita, että $H_2 = \{[1], [9], [11]\}$ on ryhmän $\mathbb{Z}_{14}^*$ aliryhmä.
  - Määrää aliryhmän H_2 vasemmat ja oikeat sivuluokat.
- Jos ryhmän kertaluku on 36, niin mitä voit sanoa aliryhmien kertaluvuista?
- Olkoon G ryhmä sekä H ja K ryhmän G aliryhmiä.
  - Osoita, $H \cap K$ on ryhmän G aliryhmä.
  - Onko $H \cap K$ ryhmien H ja K aliryhmä?
  - Tiedetään, että $|K| = 40$ ja $|H| = 33$. Mitä voit sanoa aliryhmän $H \cap K$ kertaluvusta?
- Olkoon G ryhmä. Olkoot $H \leq G$ ja $N(H) = \{a \in G \mid aH = Ha\}$. Osoita, että $N(H) \leq G$.
- Olkoon G Abelin ryhmä. Olkoot $H \leq G$ ja $K \leq G$. Merkitään $HK = \{ab \mid a \in H, b \in K\}$. Osoita, että $HK \leq G$.
- Osoita, että ryhmä $(\mathbb{Z}_{18}^*, \cdot)$ on syklinen.
  - Mitkä ovat ryhmän $(\mathbb{Z}_{18}^*, \cdot)$ aliryhmät?
  - Määrää kertalukua 6 olevan syklisen ryhmän $G = \langle a \rangle$ kaikki aliryhmät.
- Onko ryhmä $(\mathbb{Z}_{15}^*, \cdot)$ syklinen?
  - Määrää ryhmän $(\mathbb{Z}_{15}^*, \cdot)$ kaikki aliryhmät.
- Osoita, että $(\mathbb{Z}, +)$ on syklinen ryhmä.
  - Osoita, että syklisen ryhmän $(\mathbb{Z}_m, +)$ generoi mikä tahansa alkio $[a]$, jolle $\text{synt}(a, m) = 1$.